

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitvlvm VIII. Sicut te.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

tiones obseruentur, quæ requiruntur, ut monasterium obligetur.

Notandum tertio. Prohiberi denique in hoc cap. ne Laici ad firmam teneant Ecclesias, sibi, ut conductoribus elocatas, obventiones v. g. illarum Ecclesiarum, decimas, oblationes conducendo, ne videantur habere administrationem Ecclesiarum, aut ul- lum jus de bonis Ecclesiæ disponendi, ut ait Gloss. fin. in hoc cap. quamvis enim commoditas fructuum Ecclesiæ temporalium, ac decimarum colligendarum, Laicis concedi possit, nullum tamen jus illis concedi posse ad talia Ecclesiastica, ex titulo de rebus Eccl. non alien. jam patet.

CAPITULUM VII.

Relatum.

PARAPHRASIS.

Mandat Alexander III. ex Concil. Lateran. Episcopo Londonensi, ut cum ad ipsum certis nuntijs delatum sit, quod Monachi certi cujusdam Ordinis, seculariter nimirum viventes, alios suo exemplo corumpant; ad observationem regularem, posthabita omni appellatione compellat; vel si ausu temerario pijs illius conatibus resistent, & obedire nolint, ejec- tis illis, alios, alterius etiam Ordinis fratres inducat, si non possit per sui Ordinis fratres dictum monasterium reformari, ut illi tandem rubore perfusi ad sui Ordinis observantiam revertantur. Quæ circa hunc clarum textum, & Pontificiam decisionem annotari possunt, possunt videri in rit. 32. & rit. 36. b. lib.

CAPITVLUM VIII.

Sicut te.

PARAPHRASIS.

Mandat in hoc cap. Innocentius III. Escu- lano Episcopo, ut Clericis in sacris Or- dinibus constitutis (quod sine dubio et-

iam de Religiosis intelligi debet, juxta cap. ut officium xi. §. verum. de Hæreti- cis in sexto.) per beneficiorum subtra- ctionem, postpositâ appellatione, inter- dicat, ne exercent Tabellionatus, sive Notariatûs officium.

SUMMARIUM.

1. Prohibetur Clericis (in sacris) & Re- ligiosis exercere officium Tabellionis, seu Notarij.
2. Saltem in Tribunalibus Laicis, & causis secularibus.
3. Instrumenta tamen à Clericis Nota- rijs confecta valent, si officium No- tarij privatim tantum illis interd- ctum fuit.

Notandum primo. Prohiberi hoc offi- cium Clericis in sacris constitutis, & Re- ligiosis, quia periculum est, ne in crimi- nalibus, ubi de vita & sanguine agitur, cum periculo incurrendæ irregularitatis, se ex officio immisceant; & quia hoc officium est genus quoddam negotiationis, Clericos in sacris constitutos dedecens, si beneficium competens habeant, vel ex patrimoniali- bus suis convenientem sustentationem: si tamen sint tantum in minoribus constitu- ti, non possunt prohiberi (abstrahendo saltem à criminalibus, ubi de vita & mem- bris agitur) à Notariatûs officio, cum ho- nesta officia, & aliquam negotiationem exercere ad vitam sustentandam in priori- bus jam concessum sit: & de his non vi- detur loqui hoc cap. cum pena cap. hujus, subtractio scilicet beneficiorum respectu horum, si non sint beneficiati, locum non habeat. Conceditur tamen etiam, ut No- tarij officium exerceat Clericus beneficia- tus in sacris constitutus, in causis Hæresis, ob favorem scilicet Fidei; in curia Roma- na, & apud Pontificem; & ubi consuetudo habet, ut Clerici etiam in sacris constituti, etiam si beneficium habeant, Notarij tamen officium exercent in causis Ecclesiasticis: ita ut merito videri possit hic Canon tan- tum

Sententiam,

PARAPHRASIS.

Multa iterum in cap. hoc prohibet Clerici & Religiosis Pontifex, ad ea vendum omne irregularitatis periculum, ut ne licet in causa sanguinis interveniant sententiam ferendo, dictando, aut praescribendo, legendo, vel scribendo, & quocumque modo auctoritatem praestando cooperando ex officio, testium v. g. depositiones excipiendo, & scribendo, causam & indicia examinando, testimonium ferendo &c. imò prohibet etiam Pontifex in hoc cap. ne intersint tali cruentae executioni Clerici; & ne de illis huiusmodi visus sanguinum praeparantur: nec illam Chirurgiae artem, quae adustionem aut incisionem requirit, exerceant; nec purgationi per aquam ferream aut ferrum candens (prout olim Canonica purgatio fieri solebat, hodie tamen merito exolevit) aut monochordiae, aut duello locum vel assensum praebant.

SUMMARIUM.

1. Clerici, si curiosi tantum spectaverint cruentam executionem vidant, quae quidem contra prohibitionem huius capituli irregularis tamen non sunt.
2. Quomodo & quibus prohibetur si Chirurgia artem exercere?

Notandum primò. Quae in prima parte huius cap. rectè prohibentur, intelligenda sunt, non quòd omnis ille, qui spectat tantum, ut curiosus spectator, cruentam executionem, irregularitatem aliquam contrahat, quae contra eos tantum lata est, qui ex officio, aut talem cruentam executionem promovent, aut sua auctoritate publicam in tali executione praestant sententiam promulgando, rei custodiam habendo, approbando, vel

cum procedere contra Clericos beneficiatos, in sacris constitutos, in causis profanis, & saecularibus, & coram iudice Laico. Et quamvis *Glossa final.* hic rigidius loquatur, putans absolute prohibitum esse Clericis in sacris constitutis, etiamsi beneficia non habeant, exercere officium Notarii in publicis tribunalibus, Ecclesiasticis etiam, cum ea gratia, ut Notarii officium exerceat Clericus in sacris, in causa Fidei, ob favorem Fidei sit concessa, & licentia, quae apud Pontificem, aut in curia Romana Notarii possunt esse Clerici in sacris, etiam beneficiati &c. ob dignitatem iudicum talis curiae specialiter concessa, extendi non debeat ad tribunalia publica alia Ecclesiastica: consuetudo tamen in nostris partibus recepta, ut in tribunalibus Ecclesiasticis in causis spiritualibus Notarii sint Clerici in sacris, condemnari non potest, cum non censeatur Clericus in sacris, negotiis saecularibus se propriè immiscere, Notarii officium in causis spiritualibus, coram iudice Ecclesiastico exercens, modò caveat à foro Laico.

3. Notandum secundò. Valere instrumenta, quae à Notario Clerico confecta fuerunt, prius, quàm officium Notarii illis prohibitum fuerit, etiamsi sint in causis saecularibus confecta, cum illicita quidem illa esse possint, nullibi tamen in iure invalida habeantur. Imò si privatim quidem hoc illis interdictum sit, valent tamen ratione officij publici, si prohibitionem hanc illis factam ignoraverint partes, *argu. L. Barbarius ff. de off. Praet.* Si tamen publicè, & per edictum solemniter hoc illis sit interdictum, non valent, quae postea ab illis conficiuntur instrumenta *arg. cap. Veritatis s. de dolo & Contumacia, & arg. leg. is eni. 6. ff. de verborum oblig.* ubi contractus nulli dicuntur, imò cum prodigo, postquam ei per iudicem bonis interdictum est.

